

NORDICMAG
IN NORTH AMERICA

AMERIKA
V SOUTH

FOTO: DNC PARKS & RESORTS YOSEMITE
TEXT: TOM ŘEPIK

YOSEMITY

JAK JE ZNÁ MÁLOKDO

» PASUJÍ HO DO ROLE NEJKRÁSNEJŠÍHO ÚDOLÍ SVĚTA. ASI DESET KILOMETRŮ DLOUHÝ A KILOMETR ŠIROKÝ KAŇON, SEVRĚNÝ PO OBOU STRANÁCH STRMÝMI SKALAMI S BURÁCEJÍCÍMI MNOHASMETROVÝMI VODOPÁDY, V JEJICHŽ SPREJI MALUJE SLUNCE BARVAMI, JAK TO UMÍ JEN ONO. OBLUDNĚ MOHUTNÉ ŽULOVÉ DÓMY VYZÝVAVĚ SE TYČÍCÍ K OBLOZE, V HLOUBCE POD NIMI SE KLIKATÍ KŘIŠTÁLOVĚ ČISTÁ ŘEKA. «

Po obou jejich březích obkružuje ploché dno údolí jednosměrná silnice, v létě téměř neustále ucpaná kolonou krokem popojíždějících aut. V zimním období dostává toto místo odpočinout – z celkových asi čtyř milionů ročních návštěvníků jich sem v zimě zavítá slabá pětina...

Při pohledu na kolmé stěny všude kolem a tenkou, pod podrážkami všudypřítomných turistů, tající březku na dně údolí by málokoho napadlo, jak na sních kvalitní a na scénérie nezapomenutelné běžecké lyžování se v Yosemitech po celou zimu odehrává. Víte-li, kde jej hledat.

Rovinaté, na sních nejisté dno údolí se nachází v 1200 m nadmořské výšce a právě po jeho vyhlídkových chodnících šlape drtivá většina zimních návštěvníků, s hlavami neustále nevěřícně zvednutými někam nahoru. A právě tam „někde nahoře“ – ve vrchním patře nad hranami stěn, jsou k mání chutné běžecké terény v neuvěřitelné přírodě a s dechberoucími výhledy - nejpůsobivějšími z celých Yosemite. Navíc terény na Kalifornii netypicky opuštěné - všichni lidé jsou koncentrováni na dně údolí pod vámi, kam lze dojet autem. Sem nahoru se v zimě jinak než na běžkách nedostanete.

A sních? O jeho kvalitu nemějte obav – lyžujete ve dvoutisícové výšce na legendárním prašanu vyhlášené Sierra Nevady. A o jeho množství? Ještě v květnu bývá jediná zdejší silnice spojující Yosemite s Nevadou v nejvyšším místě Tioga Pass uzavřena závěsemi a hrozícím nebezpečím lavin.

BADGER PASS

Lyžaři vědí, že do Yosemite neprijedou známým Wawona tunelem tak, jako davy ostatních – které hned po vyjetí ven udeří do očí ohromující krása údolí s majestátným masivem El Capitan na začátku a druhým obrem Half Dome na jeho konci, a nutí je bez ohledu na provoz za sebou alespoň na moment zastavit či přibrzdit (však právě proto vznikla hned u výjezdu z tunelu po obou stranách silnice prostorná vyhlídková parkoviště). Za sněhem se do Yosemite rezervace jezdí od jihu – do malého a útulného resortu Badger Pass, který je mimochodem nejstarším lyžařským areálem v Kalifornii (1935) s asi deseti mírnými sjezdovkami, pěti vleky a čtyřiceti kilometry upravovaných stop.

Právě parkoviště střediska Badger Pass je též výchozím místem pro běžkaře, které čeká směrem

k hraně Yosemitekého údolí sedmáct kilometrů dlouhá trasa po široké vyhlídkové silnici Glacier Point Road, v zimě uzavřená a rolbami upravovaná. Profil trasy neustále mírně stoupá či klesá a vede vesměs zalesněným terénem obrovských jehlíčnanů (zde v Kalifornii nazývaných „red woods“) a vysokohorských močálů porostlých voňavou klečí.

GLACIER POINT

Na konci cesty se octnete na vyhlídce Glacier Point (2220 m), v místě oficiálně nejkrásnějšího rozhledu přes Yosemiteké údolí. Jeho dno leží kilometr kolmo pod vámi, jako na dlani vidíte rozdující se údolí s řekami Merced River a Tenaya Creek, okolo nichž vedou nitky chodníků s miniaturními postavičkami pohybujících se turistů. Vpravo v dále bouří několik kolmých stometrových vodopádů, dole se voda třístí o obrovské vyhlazené balvany. Všude kolem vysoké skalnaté srázy, na jejichž stěnách mají slunce, měsíc a stíny rozehranou svou nikdy nekončící partii. V dále na východním horizontu vám celý obrázek jakoby rámuje věčně bílé čtyřtisícové vrcholky nejvyšších hřebenů Sierra Nevady.

Tohle všechno si však uvědomíte až po nějaké chvíli. Zcela garantovaně totiž vaše oči i mysl okamžitě zaměstná majestátní žulový obr Half Dome, jakoby nožem v polovině seříznutý. Od jara do podzimu je tato 2695 m vysoká hora, byť to vypadá neuvěřitelně, přístupná běžným turistům – kteří na vlastní nebezpečí stoupají až na samý vrchol po jejím hladkém a strmém povrchu – drží se pouze zábradlí z ocelových lan po obou stranách stezky.

U vyhlídky stojí elegantní, dřevem vytápěný srub Glacier Point Lodge, ve kterém lze přespat a pokračovat ve vychutnávání si Yosemitekých krás na druhý den. Na více než 150 kilometrech značených turistických stezek, obvykle neupravených (anebo jen zčásti a sporadicky), je opravdu co vychutnávat. Pokud byste si mohli vybrat, určitě si zvolte pro návštěvu Yosemite březem anebo dubem - můžete tak okusit Yosemiteký zázrak ze dvou rovin, a to doslova: zrána na běžkách na stále kvalitním sněhu a slunci shora, a odpoledne tak jako většina typických turistů ze dna údolí, kdy chodníčky jsou již vyschlé a sluníčko ohřívá klima v kotlině na příjemné teploty.

MEDVĚDI VĚDÍ

Toužíte-li na druhý den místo lyžařské turistiky po pořádném sportovním běžeckém lyžování se vším všudy, je lepší popojet z Yosemite nějakých osmdesát kilometrů na sever, zhruba na půl cesty směrem k Lake Tahoe do Bear Valley. Toto místo bylo ještě před nějakými sto lety známé pro svou vysokou koncentraci medvědů grizzly. Časy se však mění: huňáčů v Bear Valley ubylo, vystřídal je zde vášniví lyžaři a bikeři.

Zmiňujíc medvědy, nedá mi ve vzpomínkách se ještě nevrátit do Yosemite. Po celé rezervaci na jejich častý výskyt upozorňuje množství všudypřítomných cedulí a letáků, a mezi v údolí nocujícími návštěvníky parku jsou medvědi tématem číslo jedna. Zcela po právu! Medvědi za roky koexistence s turistickou populací Yosemite zjistili, že není nic snazšího, než si v noci dojit pro nejrůznější lahůdky rovnou k lidem

kempujícím v údolí. U odpadkových košů jsou prý běžně ke spatření ti samí jedinci noc co noc. Nechávat jídlo ve stanech, být schované v batozích, je trestuhodnou chybou. Dokonce ani v zamčeném autě není jídlo před medvědy v bezpečí. Řešením je pronajmout si zde železnou uzamykatelnou bednu, k tomuto účelu vyrobenou, a zavěsit ji někam dostatečně vysoko nad zem.

BEAR VALLEY

Vraťte se však do lyžařského Bear Valley. Zde naleznete jeden z hlavních amerických běžeckých areálů se sedmdesáti kilometry tratí na více než třiceti okruzích v rozmanitém, zčásti zalesněném a zčásti otevřeném dvoutisícovém terénu centrální Sierra Nevady. Tlustá vrstva sněhu, sluníčko, modrá obloha a monumentální výhledy jsou tu, zdá se, standardem.

Bear Valley je profesionálním lyžařským areálem se vším všudy, a to počínaje nutností koupit si za 20 dolarů běžecký skipas (narodil od Yosemite, kde se síce za běžkování americky atypicky neplatí, u vjezdu do rezervace ale o onu ušetřenou dvacku stejně přijdete). Čekají vás tu každodenně upravované tratě a vskutku dokonalé zázemí: mnoho zahřívacích budek i otevřených odpočívadel s lavicemi a stoly na tratích, řada chat s noclehem a občerstvením i velko-

ryse vybavenou lyžařskou půjčovnou (firma Rossignol dokonce exklusivně pro Bear Valley vyrábí speciální verzi rentalových běžek).

Celý týden by na důkladné poznání areálu sotva stačil. Pokud si jej můžete dopřát a učiníte tak, pravděpodobně zažijete jeden z těch lepších týdnů vašeho života, na které se ještě roky vzpomíná!

YOSEMITY

Světověznámý západoamerický národní park o rozloze přes 3000 km². Začal vznikat před 200 miliony let při procesech, které provázely tření a zlom zemských desek. Pod jejich povrchem žhnula láva, která za obrovského tlaku chladla a tvořila obří masy kamene. Současný tvar oblasti daly ledovce, které údolí zaplavily zhruba před miliónem let. Poslední z nich roztál před deseti tisíci lety a na dně údolí po něm zbylo mělké jezero, z něhož čněly tisícimetrové bílé stěny včetně nejpůsobivějších monumentů Half Dome a El Capitan. Původní jezero postupem let zanesla půda a kamení z horské řeky Merced River. Tím dostala příroda na dně údolí dnešní podobu, kdy ji pokrývá lesní povrch a louky. Yosemitey za svou dnešní existenci vděčí Johnu Muirovi (1838-1914), zakladateli známého ochrannářského Sierra Clubu. Vzdálenost z letiště v Los Angeles je zhruba sedm hodin jízdy, ze San Franciska čtyři hodiny po silnici č.120.

www.yosemitepark.com

Bear Valley je také příjemnou americkou vesnicí se zhruba stovkou život si užívajících stálých obyvatel, kteří nemají kam spěchat, a nikam po jediné zdejší silnici, kterou z jedné strany pravidelně na začátku zimy uzavírá sníh, nejezdí. Kousek za městečkem je i kvalitní sjezdařský areál (67 sjezdovek) pro ty, kteří rádi kombinují. V tomto místě dělají pro pohodu zdá se všechno, co je napadne: dokonce i běžecké tratě jsou upravovány s manšestrem na bruslení na jedné straně, a dvojicí klasických stop nezvykle hned vedle sebe na straně druhé – pro větší komfort těch, kteří vyjíždí do stop na kus řeči s přáteli. Zastaví-li se poté na pozdní oběd ve zdejší restauraci architektonicky pozoruhodné Bear Valley Lodge, může se krátké nevinné posezení díky skvělým kuchařům, žoviální obsluze a předlouhému vinnému listu místních kalifornských značek změnit v opulentní hostinu o jednom chodu za druhým, končící až pozdě za tmy. Na začátku léta pak budou nejspíš vrtět hlavou nad ručičkou váhy, proč ani tuto zimu na běžkách nic neshodili.

BEAR VALLEY

Malebné a od davů oproštěné lyžařské středisko poblíž stejnojmenného městečka uprostřed zdravých vysokých lesů Sierra Nevady na silnici č.4 mezi Lake Tahoe a Yosemite. Sjezdařský areál nabízí 67 sjezdovek a 9 lanovek, jejichž názvům se prosím v Bear Valley nedivte: Grizzly, Medvěd, Medvidě, Medvídek Pú, Koala, Panda atd. Ještě o mnoho proslulejší jméno mezi lyžařskou komunitou má zdejší běžecký areál, osobně spjatý s jeho duchovním otcem a dnešním ředitelem, velmi výkonným aktivním běžkařem a lyžařským instruktorem, Paulem Petersenem.

www.bearvalleyxc.com

SIERRA NEVADA

650 km dlouhý pás vysokých čtyřtisícových hor rozprostírajících se po většině centrální části státu Kalifornie. Jejich název pochází ze španělštiny (jako ostatně snad všechno západoamerického), a znamená „sněhové pohoří“. Kopcům se též běžně říká „High Sierra“. Jde o hory s neobvykle velkým množstvím přírodních krás. Jejich nejvyšším bodem je Mount Whitney (4421 m) při okraji scénického národního parku Sequoia. V horách se nachází desítky sjezdařských i běžeckých lyžařských areálů, nejvíce jich je koncentrováno okolo vysokohorského jezera Lake Tahoe (1899 m). V roce 1960 tu byla uspořádána zimní olympiáda ve Squaw Valley, o další pokus usiluje nedaleké nevadské město Reno ve společné kandidatuře s oblastí Lake Tahoe pro rok 2018.

VZHŮRU NA JEZERO

Kalifornie je obrovským státem a možností, kde si bezvadně zalyžovat, nabízí úctyhodný počet. Avšak marná sláva – za největším a nejlepším běžkařením se snad odjakživa jezdí k hranicím s Nevadou, na dohled hlubokého, křišťálově čistého a sluncem zalitého vysokohorského jezera Lake Tahoe. Příště vy-táhneme své běžky právě tady – a proč by ne rovnou v největším běžeckém areálu Ameriky? A ještě něco – napadlo vás někdy, jak přijít v souvislosti s běžkami k obrovskému jmění? Běžecké lyžování a být díky němu doživotně „za vodou“ – to nejde zrovna dvakrát k sobě, nebo snad ano? Každopádně, v příštím čísle se potkáme s člověkem, který tomuto sportu vděčí za deset miliónů dolarů na svém kontě. Podle mého názoru nejbohatší běžkař všech dob. Přejí vám pevnou stopu a nashledanou za měsíc!